

CU SALVAREA PRIN ROMÂNIA SOCIALISTĂ

Din cauza lipsei de echipament medical și a cotelor mici de benzină, ambulanțele făceau față cu greu solicitărilor bolnavilor FOTO: AGERPRES

Serviciul de Salvare, ultima speranță a bolnavilor atinși de maladii complicate, ori victime ale unor accidente grave. Un serviciu care, pentru a fi eficient, trebuie să se miște cât mai rapid posibil. Cu toate acestea, în 1989, Ambulanța intrase deja în moarte clinică.

Inițiată în anul 1906, din inițiativa doctorului Nicolae Minovici, Societatea de Salvare, cum se numea la început, a fost mult timp o instituție particulară. Apoi, o dată cu Naționalizarea, a fost trecută de regimul comunist în subordinea statului, la Direcția Sanitară a Municipiului București. Schimbarea i-a adus și un nou nume: Stația de Salvare a Municipiului București. O subordonare care unor i-a fost benefică, dar alții a dus-o până pe marginea prăpastiei. Spre deosebire de stațiile de salvare județene, ale căror bugete erau administrate de spitalele județene, cea din București a avut avantajul că și putea gestiona propriul buget. Fapt care nu a ferit-o însă de probleme. Probleme intr-atât de grave încât acum două decenii ambulanțele sale nu mai puteau ajunge la

pacienții aflați în suferință dintr-un motiv cât se poate de absurd: cotele tot mai mici de benzină pe care le primeau.

Doctorul Marin Drăghici lucrează în Stația de Salvare a Municipiului București de la 1 octombrie 1962. Și în ziua de astăzi lucrează pe Ambulanță, cu jumătate de normă. Sunt 47 de ani dintr-o viață dedicată profesiei, ani în care el a fost martor al tuturor transformărilor prin care a trecut Salvarea. Transformări pe care le-a și influențat, pentru că, din 1977 și până în 1986, a fost șeful Salvării.

Anul 1962 avea să fie promițător pentru Stația de Salvare. Direcția Sanitară a scos atunci la concurs 102 posturi de medici. 102 medici, în condițiile în care, până atunci, Serviciul de Salvare a avut doar 8 medici și 28 asistenți. „Unii dintre medici pe care i-am găsit acolo auveseră, într-un fel sau altul, probleme cu sistemul. Unii fuseseră chiar și pușcării. Profesionalismul lor nu putea fi însă pus la îndoială. Cei 8 medici erau insuficienți, motiv pentru care turele s-au completat multă vreme cu asistenți de la Sanepid, care, desigur, că nu erau

prea bine instruiți în medicina de urgență”, își amintește doctorul Drăghici, care a ocupat în '62 unul dintre posturile de medici.

De ce a devenit dintr-o dată interesat sistemul de un serviciu de salvare care în 1962 era la un pas de dispariție? Cei 102 medici aveau o destinație clară: trebuiau să asigure asistență medicală de urgență și în unitățile productive, care nu erau puține. Existau medici de întreținere, dar ei nu puteau să asigure asistență medicală de urgență. Dar, chiar și în aceste condiții, medicii de pe Ambulanță ar fi fost suficienți pentru Capitală. Numai că, după doar câteva luni, bugetul s-a diminuat și numărul de medici din Salvare a ajuns la 16-17. Restul au fost direcționați la policlinicele de raion.

Au urmasi ani grei pentru Salvare, ani cu lipsuri materiale și cu medici puțini. „Aveam și perioade în care trăgeam din greu să ne facem treaba. Foloseam mici tertipuri pentru a îmbunătăți suportul material al Salvării. Ne implicam, de exemplu, în asigurarea asistenței medicale la locurile de cazare și la sălile de con-

ferințe ori de câte ori se organizau congrese, indiferent că erau ale Partidului, ale UTC-ului, ale sindicatelor etc. Când apăreau astfel de evenimente, ni se suplimenta bugetul cu ceva bani. Spre deosebire de stațiile de salvare din țară, noi aveam avantajul că toate congresele se organizau la București. Am mai încercat la un moment dat, când Gheorghe Pană era primar al Capitalei, să introducem o taxă, căreia îi găsisem noi numele de „tichet moderator”, dar nu am reușit să o punem în practică. O asemenea taxă ar fi fost binevenită mai ales pentru cei care, în loc să stea la coadă la dispenser, preferau să cheme Salvarea”, își amintește medicul.

La începutul anilor '80, cota de benzină a devenit o problemă de care nici măcar Salvarea nu a fost ferită. „Trebuia să ne încadrăm în niște cote trimestriale de carburant. Nu o dată s-a întâmplat să terminăm cota spre sfârșitul trimestrului și, în disperare de cauză, să fim nevoiți să ne milogim la Comitetul de Stat al Planificării ca să ne suplimenteze benzina.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

S-au încheiat lucrările Plenarei lărgite a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodării Apelor.

În prezența lui Nicolae Ceaușescu, participanții au salutată cu „caldură” decizia Plenarei CC al PCR de a-1 relege pe secretarul general în fruntea Partidului, la Congresul al XIV-lea. Ziua națională a Indoneziei a fost serbată în cadru festiv la Institutul Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea. Pe Lacul Mamaia se desfășura campionatul de iahing pentru juniori.

Agricultorii, alături de secretarul general

La București s-au încheiat lucrările Plenarei lărgite a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodării Apelor. Manifestarea a avut un caracter solemn, desfășurându-se în prezența lui Nicolae și a Elenei Ceaușescu.

(Continuare în pag. a II-a)

Doamnă dragă, eu pentru dumneata aș da o liturghie!

Sunt ultimele luni de vară sub comunism. Tristețile unui nou început de toamnă se simt deja în aer. La malul mării, valurile sparg încet cioburile ultimei jumătăți de an în care Cortina de Fier se lasă peste vieți, gânduri și destine de oameni și de țări. La malul Mării Negre, soarele lui august 1989 pălește peste nisipurile amintirilor în care se scriu și se șterg povești, pălește peste digul de la Mangalia, peste muzica de pe terasa cazinoului din Constanța, peste hotelurile triste ridicate în anii ultimelor „cuceriri ale socialismului”, peste bucuriile și amarăciunile ascunse prin camere în care „oamenii a muncii” ascultă marea și „Radio Vacanța” visând sau uitând să mai viseze la libertatea de dincolo de orizont... La malul mării, soarele apune peste Teatrul de Vară din Mamaia și peste scenele improvizate, unde actorii de la București, și nu numai, veneau să le aducă oamenilor povești.

De stagiunile de vară de la malul mării își amintește acum cu nostalgii frumos ascunse în spatele cuvintelor actrița Ileana Stana Ionescu. De stagiunile de vară și de un spectacol cu un destin special, care i-a rămas

aproape de suflet, „Idolul și Ion Anapoda”. Un spectacol care s-a jucat zece ani, din stagiunea 1979-1980, când a avut premiera la Sala Atelier a Teatrului Național din București, și până la sfârșitul lui 1989, așa cum arată condicile din arhiva Teatrului Național și amintirile celor care i-au dat viață. De ce un spectacol cu un destin special? Pentru că timp de zece ani a fost unul dintre frumoasele refugii pentru spectatorii care intrau în sălile de teatru, într-o poveste caldă de iubire, într-o lume în care zămbetul era viu și în care Bucureștiul lui G. M. Zamfirescu era adus pe scenă cu forța delicată cu care regizorul Ion Cojar și-a construit întotdeauna spectacolele. Iar acum, după 20 de ani... povestea lui Ion Anapoda vă dă din nou întâlnire pe aceeași scenă a Naționalului, în regia aceluiași Ion Cojar și cu o parte din distribuție păstrată.

„Spectacolul ăsta a fost ceva miraculos”, își amintește actrița Ileana Stana Ionescu, cea care a jucat același rol în ambele montări, cea de acum 20 de ani și cea de astăzi, pe cel al Stăvâroaiei... „În primul rând, că a fost o colectivitate artistică ieșită din comun. Au fost Coca Andrones-

cu, Mihai Fotino, George Paul Avram, Adela Mărculescu, Ion Marinescu înlocuit apoi de Alexandru Hasnaș. Ați ați actori mari... din păcate, unii sunt acum pe lumea cealaltă. Iar Ion Cojar a fost și rămâne un regizor forte și plin de inspirație, o minune de regizor. S-a montat acum aproape 30 de ani „Idolul...” acela. Toți eram îndrăgostiți de text, de rolurile noastre. Eu o jucam pe tanti. Și la această variantă de ultimă oră eu sunt tot tanti... Spectacolul a avut o viață foarte frumoasă și lungă, pentru că ne-am plimbat cu el și prin țară, am făcut două stagiuni estivale la Marea Neagră. Și în toată țara. Și acum mă mai întălesc cu oameni, rar, când se întâmplă să mai circule prin țară, căci, din păcate, noi umblăm foarte puțin cu teatrul în ultima vreme... spre durerea tuturor. Pe atunci mergeam și jucam și în cătune... Asta era una dintre bucuriile acelei perioade.

De ce era atât de iubit spectacolul? Pentru că era o poveste de viață simplă, la îndemână, care se petrece în toate timpurile și cred că în orice punct al pământului.

(Continuare în pag. a II-a)

Generalul Stănculescu a tranzacționat armament contra pește oceanic din Mauritania

În ziua de 31 mai 1989, s-a desfășurat la București, sub conducerea directă a lui Nicolae Ceaușescu, ședința Consiliului Apărării. Cu acel prilej, generalul Victor Stănculescu, prim-adjunct al ministrului Apărării Naționale și șef al Departamentului pentru Producția de Apărare și Înzestrare a Armatei, a prezentat concluziile „Raportului cu privire la îndeplinirea planului de producție, export, asimilări produse noi de tehnică militară și investiții speciale în anul 1988” astfel:

„Ca urmare a analizei făcute sub conducerea Dumneavoastră, la nivelul economiei naționale, în Plenara Comitetului Central și în Ședințele Comitetului Politic Executiv, precum și în ședințele de lucru pe care le-ați avut, în primele 5 luni ale acestui an, din punct de vedere al realizării planului producției de apărare, indicatorii s-au îmbunătățit, astfel că v-am putut raporta că, pe primele 5 luni, planul este îndeplinit în proporție de 101,5% și reprezintă 40% din planul anual, iar față de perioada corespunzătoare din anul 1988, când era numai

de 33% (sic!). Însă, așa cum a raportat și tovarășul ministru, aceasta nu a rezolvat problema calității. Noi desfășurăm activitatea împreună cu ministerele, centralele și întreprinderile, precum și cu întregul aparat al controlului de calitate, lucrând în strânsă colaborare cu Inspectoratul General de Stat pentru Controlul Calității Produselor și cu aparatul militar de control pentru ca, în domeniul calității și fiabilității produselor, să se îndeplinească programele care s-au stabilit pentru creșterea calității produselor militare. Așa cum ați ordonat Dumneavoastră, s-au stabilit și măsurile privind colaborarea cu controlul de calitate în domeniul autovehiculelor, unde Inspectoratul General de Stat pentru Controlul Calității Produselor și Organul de control al Ministerului de Interne fac aceste verificări pentru export.

De asemenea, vă raportez că am avut unele probleme legate de modul cum s-au asimilat unele materiale în metalurgie și chimie, în sensul că unele din acestea nu au putut ajunge la parametrii stabiliți și din această

cauză, de asemenea, am avut unele greutăți, care au fost raportate și definesc unele lipsuri în funcționarea tehnicii militare. Am avut și unele întârzieri în livrarea din partea metalurgiei și chimiei a unor produse care se înglobează în producția de apărare. I-am informat pe tovarășii prim-viceprim-miniștrii ai Guvernului care coordonează aceste ramuri, dându-le acțiune și raportare, la ora actuală, am intrat aproape într-un ritm complet de asigurare a materialelor, atât la nivelul cantităților, cât și din punct de vedere al calității, așa cum ați indicat Dumneavoastră.

Mai sunt unele lipsuri în domeniul propunerilor privind prețurile de cost prezentate Dumneavoastră. Deși am acționat pentru reducerea acestora, unele prețuri de cost au fost respinse la nivelul Dumneavoastră și aceasta, pe bună dreptate. Am învățat din aceasta și vom lua măsuri ca, împreună cu ministerele producătoare, să creștem exigența în analiza economică pe întreprinderi.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Banii de pâine, dați pe prăjitură

Petrică George avea 5 ani în 1989 și locuia în satul Goruna, din județul Prahova. „Casa noastră era chiar lângă școala din sat, iar magazinul pe zonă era în curtea școlii. În fiecare dimineață, bunica mă lăsa singur în casă (ai mei erau la serviciu, la Uzina de Armament din Plopeni), iar ea se ducea la coadă la pâine. Mă puneam să stau la geam și să îi fac cu mâna, ca să mă vadă și să fie sigură că nu fac vreo trăznăie, singur în casă. Vedeam cum vine căruța cu pâine, cum descarcă, și pe bunica cum intră în magazin și apoi iese cu sacoașă de pâine.

Pe doamna care vindea la magazin o chema Florentina și era vânzătoare de carieră. Avea în magazin niște prăjituri negre cu cremă, absolut delicioase, care îmi plăceau enorm, dar care erau foarte scumpe. Doamna Florentina mă venea la noi, când avea pauză de masă, și mamaia îi făcea cartofii prăjiți și cafea. Mă rog, cafea... nechezol d'ăla. În schimb, ea îmi aducea, din când în când, prăjitura care îmi plăcea atât de mult. Mamaia nu-mi cumpăra niciodată, pentru că era foarte scumpă.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

11 august (vineri)

Soarele a răsărit la 6:13, a apus la 20:27
Luna a răsărit la 16:24
Sărbătoare creștină: Sf. Mc. Nifon, Patriarhul Constantinopolului; Sf. M. Mc. Evplu, arhidiaconul

S-a întâmplat la

11 august 1989

● Activiștii ai organizației ecologiste internaționale „Greenpeace” au inițiat o acțiune de împiedicarea a ancorării în portul canadian Vancouver a port-avionului american cu propulsie nucleară „Independence”. Port-avio-

nul a fost inconjurat de ambarcațiuni și numai după intervenția poliției portuare port-avionul a putut ancora.

● Echipa de intervenție rapidă, alcătuită în principal din unități ale forțelor armate, au acordat în permanență ajutor populației sinistrate, în cursul inundațiilor din nordul și estul Bangladeshului. După cum se relatează din Dhaka, calamitatea a provocat pierderea a 180 de vieți omenești. Numeroase așezări, în care se aflau circa 400.000 de locuitori, continuau să fie complet izolate.

● O puternică alunecare de teren, cauzată de ploile torențiale din sezonul musonic, s-a produs într-o zonă situată la circa 50 km de capitala Pakistanului - Islamabad.

Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

11 AUGUST

Trecem pe lângă cărți, oameni, idei, împrejurări fără să le auzim „chemarea”, asurzii, parcă, de zgomotele confuze ale falselor judecăți atât de îngăduitoare față de interesele noastre de moment, de capriciile și de instinctele noastre. Pentru curcioria spirituală este nevoie de o atenție ierarhizare a opțiunilor și de subordonarea lor unei viziuni mai înalte, precum și de curajul de a ne smulge din orizontul obnubilării cotidiene în care, treptat, ne-am obișnuit să trăim. Abia acolo, în acel spațiu dezinteresat, vom putea face experiența libertății și a trezirii spiritului la viață.

Doina Cornea, Jurnal. Ultimele coiele - urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonfin Luhas, moderată și consensată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, 2009, p. 70

Din nou, la Căciulata, unde fac baie „termală” și o plajă bine amenajată. Lumă multă, ape de toate sourile. Parcă nici nu-mi vine să cred. De la izvorul gâșe dăm la ochi, de la cinci facem gară... Diana, tot (cam) insomniacă, probabil și din cauza tratamentului prea dur.

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție

Sunt căutat la intrarea din Terminus la Radioului de cineva pe care nu-l cunosc, un domn în vârstă din Galați.

(Continuare în pag. a II-a)

DE-ALE GAZETĂRIEI

Bulgaria - nimic de vândut, nimic de cumpărat

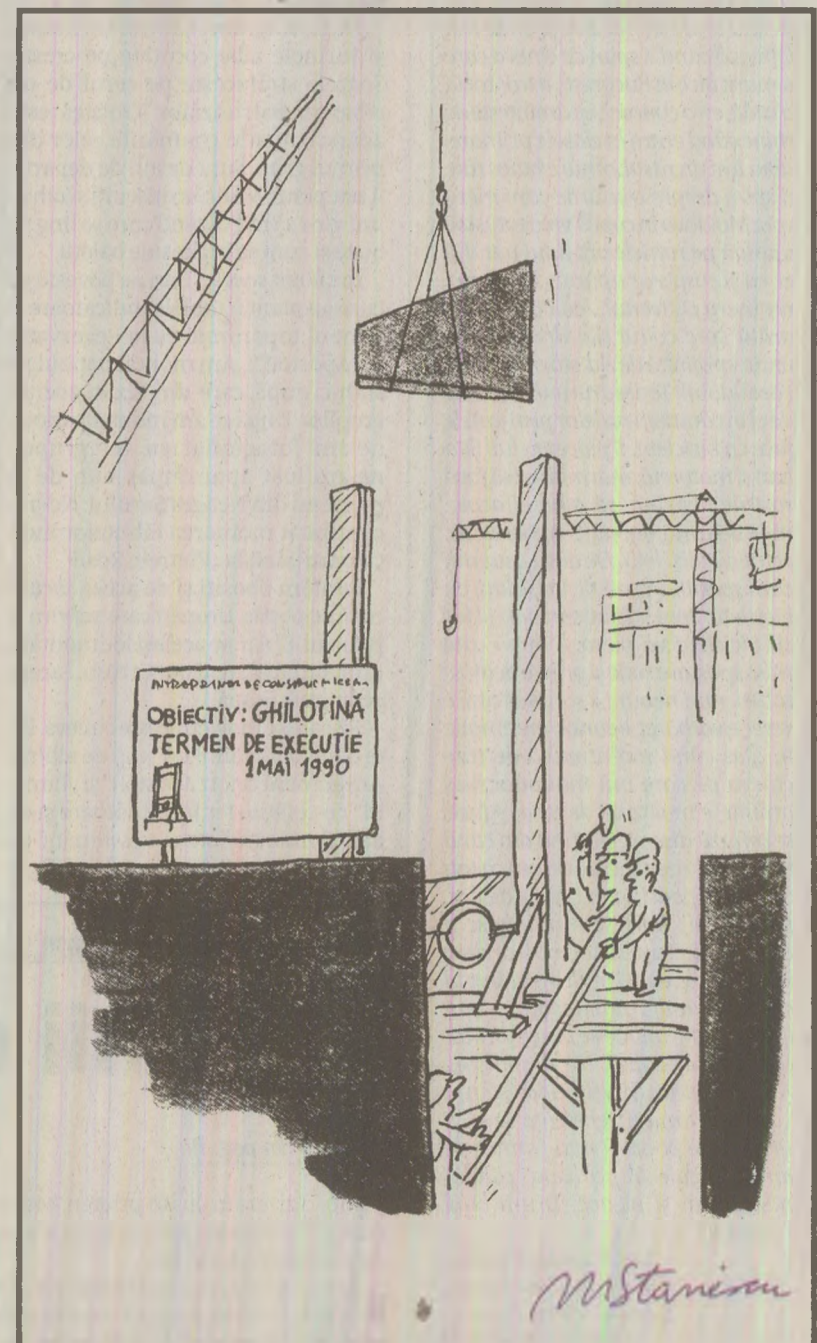
A mai trecut timpul ce a mai trecut și iar mi-a venit rândul la o vacanță activă. De aceasta dată în Bulgaria.

Operator de imagine a fost Sandu Pătru, partenerul meu fidel de dezmăț sahist. Mijloc de locomoție, evident, tot trenul. În cele 10 zile ale deplasării am vizitat Sofia, Plovdivul și Varna. Ba, am poposit și în renumita vale a trandafirilor, unde se „fabrică” unul dintre cele mai cunoscute articole de export bulgăresc: parfumul. Asta, ca să nu zicem că, fiind în țara vecină, nu am vizitat și locul acela, căci de filmat n-am filmat nimic. Era începutul lui martie și întreaga vegetație era încă pradă somnului hibernal. Cu ceva, ceva tot ne-am ales: o lădiță de castraveți uriași de la o seră aflată în zonă. Renumiții zarzavagii bulgari și-au dovedit dibăcia și în privința legumelor în cheștiune. Pe cei mai mulți castraveți i-am mâncat așa cum erau de la mama lor, cu coajă cu tot. Doar câțiva dintre ei au însoțit, pe post de garnitură, gustoasele chiftele bulgărești făcute pe grătar, care au alcătuit grosul prânzului nostru zilnic. Erau foarte condimentate. Ca și cum nu ar fi fost suficient de iuți, garnitura obișnuită cu care erau servite chiftelele nu era constituită din cartofii prăjiți sau piure, ci de o porție zdrăvană de ardei iuți murai. Băștinășii înghițeau porții cu adevărat pantagruelice de ciuști, fără

să dea vreun semn că gătlejurile erau în flăcări. Speranța, translațoarea noastră, o doamnă care bătea binisor la porțile celei de a treia tinereți, era o veritabilă campioană a îngurgitării „otrăvii”. Am încercat și eu marea cu degetul, dar, după o singură mușcătură dintr-un ardei, m-am lăsat păgubăș. Chiftelele aveau ele însele integrată o doză mai mult decât suficientă de ciuști. Mă îndoiesc serios că un asemenea meniu este recomandabil pentru persoanele cu hemoroizi. Speranța ne-a spus rețeta de fabricație, așa că, ajuns acasă, am continuat „cura”, condimentul fiind, totuși, înjumătățit. Cina era alcătuită în principal de nu mai puțin renumitul iaurt bulgăresc. Noi îl mâncăm așa de capul nostru, până când Speranța ne-a dibăcit blasfemia.

Ritualul obligatoriu l-am experimentat în toată splendoarea lui la o cochetă cărciumioară, ceva în genul sursei daciilor din Poiana Brașov, situată în apropierea Varnei. Porția de iaurt, de forma, dimensiunea și consistența unui pachet de unt de 200 de grame, era servită cu o felie barosană de pâine albă proaspătă, aidoma pitei transilvane, felie care era însoțită de o porție de zahăr tos pus pe o farfurioară separată împreună cu o linguriță.

(Continuare în pag. a III-a)

DOAMNĂ DRAGĂ, EU PENTRU DUMNEATA AȘ DA O LITURGHIE!

Ileana Stana Ionescu juca în 1989 rolul Stăvăroaiei în „Idolul și Ion Anapoda” - un spectacol regizat de Ion Cojar

(Urmare din pag. 1)

Iar acum, după aproape 30 de ani, eu am făcut descoperiri în rolul Stăvăroaiei. Asta e ceva extraordinar, de-asta iubesc eu teatrul foarte mult și cu filmul cochetez mai puțin. La teatru, și după 30 de ani poți să faci descoperiri. În meseria asta întotdeauna lucrurile pot să fie noi, proaspete, descoperiri de ultimă secundă. Sunt foarte multe lucruri care te ajută să rămâi cu spiritul tânăr în profesia asta.”

Despre atmosfera spectacolului care a fost, Ileana Stana Ionescu își amintește cu tristețe și bucurii. Încearcă să reinvie în cuvinte farmecul de nespul al teatrului, singura artă în care timpul se oprește în loc doar pentru o clipă și clipa moare o dată cu el, singura artă în care niciodată nu te poți întoarce, castel de nisip șters de valuri într-o secundă. „Am fost în mai multe deplasări cu «Idolul și Ion Anapoda»,” continuă actrița destăinuirile. „Viața în deplasări este ca o istorie, ca o excursie, noi am fost prieteni cu toții, iar marea ne-a trezit amintiri foarte frumoase... Idolul și marea. Mi-aduc aminte... Odată a fost... În seara în care trebuia să fie reprezentația a fost o ploaie torențială și nu s-a putut juca. Și am jucat dimineața la 10:00, la lumina soarelui.” Iar farmecul „Idolului...” a rămas neatins. Publicul se bucura atunci de teatru ca de o forță capabilă să schimbe lumea. „Noi venim la cabină, ne îmbrăcăm și apoi intrăm în scenă. Pe urmă ieșim din scenă și fiecare o ia pe drumul lui. Dar câte amintiri am păstrat din turnee... Eu sunt fericită că pot să joc încă. Un mare biolog român spunea la un moment dat așa: Se spune că fiecare vârstă are farmecul ei. Și, în paranteză, cu majuscule, scria. Oare? Poate să aibă și bătrânețea farmecul ei, dar eu nu-l descopăr. Eu sunt

intr-o dispută permanentă cu Firea. Dacă omul e destinat să trăiască pe acest pământ cât îi este dat, ar trebui să rămână cu ochi, urechi, să rămână măcar parțial în posesia forțelor sale psihofizice, mentale. Nu să-i sperie pe cei din jur cu propria înfățișare. De ce trebuie omul schimonosit așa, când ajunge bătrân? Uite, copaci cum mor în picioare. Asta aș vrea, să murim și noi drepti și mai falnici, nu gârboviți și vai de soarta noastră. Dar revenind la «Idolul...», da, pot să spun că era un text minunat, bine interpretat și bine montat.”

Și, trecând de la soarele verii la malul mării, actrița își amintește brusc de frigul din săliile de teatru iarna și, în același timp, de bucuria cu care actorii jucau și oamenii „incălzeau” scena cu răsufârșurile din sală. „Cu frigul am dus-o rău. Mi-aduc aminte cum, la «Idolul...», Mișu Fotino, de frig, nu mai îmbrăca costumele. Își punea doar elemente de costum și purta cizme, paltonul, pentru că nu se putea. Iar la unul din spectacole a venit dna Aura Buzescu. A venit în sală îmbrăcată ca noi toți, până-n gât... și noi i-am zis: «Dna Buzescu, dar de ce-ai venit, în frigul ăsta?» «Am fost fericită că am putut veni», ne-a zis, «și voi trebuie să fiți fericiti că sunteți pe scenă, indiferent de condițiile în care jucați». Și mi-am dat seama că avea dreptate. La urma urmei, fiecare etapă istorică are căinoșeniile ei. Acum nu e frig, dar sunt altele... Acum, pe mine cel mai tare mă deranjează lipsa de armonie interumană. Relațiile sunt alterate, nu mai sunt cele în care eu am crezut. Da, se făcea cenzură, erau vizionări. Eu n-am fost lovită direct, frontal cu niște roluri importante, dar, pe de altă parte, interdicția asta ne stărnea, pentru că ne obliga să ne gândim la cum se poate face ca să se spună totuși și să se înțeleagă ce tre-

buie. Și am jucat titluri extraordinare atunci. Acum, în schimb, se face o politică repertorială concesivă unui gust al publicului alterat. Și e periculos pentru publicul tânăr.

Oamenii veneau la teatru ca să învețe, să se însenineze, să se innobileze, să se bucurie, să se distreze, să plângă, să râdă, să treacă prin toate stările. Iar atunci era o ieșire, cap singura, că la televizor nu vedeam mare lucru.” O întreb ce s-a schimbat esențial în montarea de acum, față de cea din acei ultimi ani ai comunismului. „Între mesajul de atunci și cel de acum nu e nici o diferență. Poate tinerețea celor de acum... Este exact în același ton jucat, în aceeași manieră. Dar e imposibil să nu-ți vină în minte chipul lui Coca, al Adelutei, al lui Mișu... de atunci. E imposibil, dacă ai jucat atât. E ca o viață, ca o căsătorie, ca o familie. Iar montarea de acum a avut și o aură aparte, pentru că, tot timpul, la repetiții a fost lângă noi flica dramaturgului, actrița Raluca Zamfirescu. Între timp, ea s-a dus, a plecat dintre noi... Dispariția ei este cumplită, pentru că de câte ori ne întâlnim ne aducem aminte de ea și îi simțim absența și o vedem pe scaunul din cabină, o simțim în sală, pentru că venea desori la reprezentații. Mă trezesc câteodată că vreau să-i dau telefon...”

Dar de «Idolul...» acelor ani imi amintesc cu mare dragoste. Am primit o mulțime de complimente și de aplauze... O întâmplare care mi-a rămas în minte până azi: mergeam în turneu la Piatra-Neamț și a ajuns autobuzul în fața teatrului. Un domn care trecea pe stradă s-a oprit, s-a uitat, a venit către mine și mi-a zis: «Doamnă dragă, eu pentru dumneata aș da o liturghie». Cum să uiti așa ceva!”

Monica ANDRONESCU
Mara RĂDUCANU

DE-ALE GAZETĂRIEI

Bulgaria — nimic de vândut, nimic de cumpărat

(Urmare din pag. 1)

Mai întâi, pe post de fel principal, se mânca pâinea cu jumătate din porția de iaurt. Cealaltă jumătate era desertul. Presărai zahăr după pofta inimii și-i dădeai bătaie. Cina era atât de sățioasă, încât, deși te bătea gândul să mai comanzi o porție, până la urmă renunțai.

Cum ziceam, vizita în Bulgaria a avut loc la începutul lunii martie. Pe străzi am văzut mulți bărbați care aveau un fel de ciucuri la reverele hainelor. Erau mărtișoare care, în mod absolut neobișnuit pentru noi, se dăruiau bărbaților de către sexul frumos. Această ciudățenie s-a adăugat alteia, de care însă știam, și anume aceea că, la exprimarea unui da sau nu cu ajutorul capului, în țara vecină se proceda exact pe dos decât la noi. Aprobarea se exprima prin clăcnarea căpătâniilor de la stânga la dreapta, în timp ce la negație scăfârșia se mișca în sus și în jos.

Tot la Sofia am avut norocul să asistăm la o ceremonie cu adevărat unică, pentru noi. Ziua de 4 martie este o mare sărbătoare a bulgarilor. Cea mai mare, cred. Am filmat-o, dar doar de amorul artei. Căci nu s-a difuzat. De ce? Pentru că imaginile înfățișau mii de oameni neađuși cu arcanul în piața unde era statuia țarului Alexandru, al II-lea parcă.

Ei erau cu toții ingenuchiți în fața statuii, în semn de veșnică recunoștință față de cel pe care-l considerau eliberatorul națiunii de sub robia otomană. Un spectacol emoționant prin spontaneitate și smerenie, în care floarea recunoștinței, despre care se spune că este rară, foarte rară chiar, nu se vestejise în Bulgaria. Speranța ne-a spus că acest lucru se repeta în fiecare an, cu aceeași în-cărcătură emoțională. Ei, și cum să prezinte Televiziunea Română omagiul adus celui mai reacionar moșnarhii a vremii? Mai ales că, atunci, la noi istoria începea cu aceștia... Mai trebuie adăugat că în scurtul timp al șederii noastre în Sofia treceau zilnic pe lângă mausoleul lui Gheorghe Dimitrov, figură preminentă a comunismului bulgar și internațional. Ei bine, în afara gărzii militare incrementate în post, nu am văzut altă ființă omenescă în preajmă. Ceea ce, în comparație cu manifestația din fața statuii țarului, spunea multe.

Vizita noastră în Bulgaria a fost mai mult o fătăială turistică, negăsind prea multe subiecte de reportaj. Sofia este un fel de Brașov, dacă este să ne referim la relieful muntos din preajmă-i. Celebra Vitoșka semăna cu Poiana Brașov, numai că era mai slabă dotată din punct de vedere turistic. Următoarea escală a fost Plovdivul. Un oraș frumos, invadat, la ora vizitei noastre, de o turmă numeroasă de turiști sovietici. Hotelul la care am stat era ocupat aproape în întregime de ei. Mișunau încolo și-ncoace în grupuri disciplinate. Imaginea asta mi-a adus aminte de o secvență comică, petrecută cu vreo două decenii în urmă la Hotelul Palas din Sinaia, unde mi-am petrecut săptămâna de miere. Într-o bună dimineață, coborând la micul dejun, vedem o coadă de vreo 30 de persoane așteptând răbdătoare în fața WC-ului din holul hotelului. Nu am reușit să înțelegem ce se întâmplă. Era prea devreme pentru micul dejun, așa că am dat o tură de vreun sfert de oră prin parcul hotelului.

La întoarcere coada era tot acolo și tot disciplinată. Am dat să intrăm în restaurant, a cărui intrare era amplasată tot în hol, chiar vizavi de WC-ul cu pricina. Nu apucăm să facem doi pași, când auzim o sonoră voce rusească rostită hotărât de la înălțimea scăriilor pe care se cobora perpedes de la etajele hotelului. Era ghidul tinerel al grupului. Părea supărat. Ajuns lângă turiști ordonă stânga-mprejur și aceștia se buluciră în restaurant. Cum necum, ei confundaseră intrarea restaurantului cu aceea a WC-ului.

În fine, ne-am învățat ce ne-am învățat prin Plovdiv și am întins-o spre Varna, etapa finală a vizitei noastre. Sigur că „Nisipurile de Aur” nu puteau să lipsească din itinerarul nostru, cu toate că, în martie, renunțăm stațiune turistică nu putea să arate altfel decât la fel de trist cum se înfățișă și Litoralul românesc la oricare început de primăvară. Am filmat câteva din vestigiile romane destul de numeroase în zonă și ceva ce nu mai văzuserăm până atunci: sute de delușoare albe înșirate la mal. Nu era nimic altceva decât sare, pe care bulgarii o „extrăgeau” din apa mării. Omologul meu de la televiziunea locală, căci atunci bulgarii aveau, spre deosebire de noi, studiouri teritoriale, era tot un Sașa, care ne-a

însoțit în zonă. Un băiat simpatic, comunicativ, cu care am trântit câte-n lună și-n stele. Printre altele și un subiect care nu putea să lipsească: salariile. Aflând că leafa mea era dublă față de a lui, funcția și vechimea fiind cam aceleași, fața lui Sașa s-a cam lungit. M-am simțit un fel de vinovat fără vin și am căutat să-l consolez. Principalul argument era că în Bulgaria, de multă vreme, nu se mai lucra sămbetele. La noi de-abia începuse SRL-ul, adică săptămâna redusă de lucru, care consta într-o sămbătă liberă pe lună. Și l-am întrebat, fariseic un pic, dacă nu ar vrea ca lucrurile să stea invers. După câteva clipe de reflecție, Sașa a zâmbit și mi-a răspuns cu un categoric NU. Păreră la care s-a raliat și Speranța.

Era același drag de muncă al semînției slave pe care-l întâlnisem și la Kiev. Ajunsesem la Varna în ziua de 8 martie. Dimineața am filmat ce-am filmat și pe la prânzișor am fost invitați la petrecerea care avea loc la sediul televiziunii locale. Era Ziua Internațională a Femeii, care în Bulgaria se sărbătorează cu sfințenie. Când am ajuns, petrecerea era în toi. Tofelul de bucate aduse de fiecare dintre participanți — și erau vreo 50 — umpleau trei mese lungi. Băutura din belșug. Nealcoolică. Vedetele erau păntecoasele sticle de doi litri de Eruppeco. Cea mai bună băutura cu esențe de citrice pe care am băut-o vreodată. Drept care m-am întors în România cu vreo 10 butelcuțe. Timp de vreo trei ore ne-am îndopat cu bunătățile respective, am trântit cu colegii din Varna prin intermediul Speranței, ne-am uitat la perechile care topeșeau în ritmul muzicii. Cum balul nu dădea semne că se va termina prea curând, iar noi mai aveam și altceva de făcut, am dat să ne luăm rămas-bun. Speranța o ținea morțișă că se cuvine să țin o cuvântare de mulțumire. Ceea ce am și făcut, în urma insistențelor ei, rostind câteva fraze de circumstanță, care imi sunau penibil chiar și mie, în contextul respectiv. Dar, mă rog, dacă așa cerea protocolul... Apoi ne-am strâns catrafusele și am părăsit sediul. A doua zi am plecat spre eterna și fascinantă Românie.

În afară de Schweppes, din Bulgaria n-am cumpărat nimic. Și nici n-am vândut.

Valentin VERZEANU

ARTICOLUL ZILEI

Ciubuc Clopotarul

La noi, Ardealul a însemnat totdeauna acțiune, viață bine gospodărită și, în același timp, dor și drag de cultură, al unui suflet în fond grav, muncit parcă de o secretă melancolie... Os ardelenească, bunicul David pretuiește știința de carte, ca fi-sa, Smaranda. Elocvența lui este elocvența ei. Și cuvântul învinge. Liniă maternă decide soarta viitorului scriitor. Să n-o uităm nici pe sensibila bunică Nastasia, bunacuvântă însăși, purtând mereu lacrimi în ochi de suferințele altora.

În toții disputei dintre părinți, să-l dea, să nu-l dea pe drăcosul copil la școală, bunicul din Pipirig intervine cu logica sa grea, ardelenească. Duminică, nu, că-i ziua Domnului, nici luni, că-i zi de târg, dar marți musai îl ia pe nepotul-său și-l duce împreună cu Dumitru al lui la Broșteni, la profesorul Nicolai Nanu, la școala lui Bolos, și-or să vază ei ce va scoate din Ionică... Că Vasilie și Gheorghe, ceilalți băieți, au învățat acolo carte, nu glumă, și că, de vreo douăzeci de ani de când e vornic în Pipirig, se tot incurcă în scoțeli, că nu știa decât slova bisericăscă, dar, după ce i-s-au întors feciorii tobă de carte, îi țin strașnic socotelile și nu mai poate de bine... Elogiul pe care bătrânul îl aduce școlii e una din paginile acelei proze dense de adevăr, care, în lipsa istoriei, tine loc și de istorie.

„Când am venit eu cu tata și cu frații mei Petrea și Alexandru și Nică din Ardeal în Pipirig... unde se pomeneau școli ca a lui Balos în Moldova? Doar la Iași să fi fost așa ceva, și la Mânăstirea Neamțului, pe vremea lui mitropolitu” Jacob, care era oleacă de cimotie cu noi, de pe Ciubuc Clopotarul de la Mânăstirea Neamțului, bunicul mănăsta, Smarandă (se adresează fi-si cu mândrie), al cărui nume stă scris și astăzi pe clopotul bisericii din Pipirig.”

Deci și Ciubuc, al cărui nume, săpat în bronz, clopotul îl batea zi de zi, făcându-l să răsună în lume, intra în genealogia luminoasei mame...

Și bunicul David relatează mai departe, desfășurând lent, dar apăsat, seria de nume

de oameni și locuri, în stilul pe care, mai târziu, în aceeași vatră istorică veche, îl vom întâlni la Rebreanu...

„Ciubuc Clopotarul tot din Ardeal știa puțină carte, ca și mine: și apoi a prubeget de-acolo, ca și noi, s-a tras cu bucatele încoace, ca și moș Dediu din Vântori și alți mocani, din pricina papistașiei mai mult, pe cât stiu eu. Și atât era de cuprins, de s-au umplut munții: Hălăuca, Peatra lui Iepure, Bărnariul, Cotnărelul și Boampele, până dincolo peste Pătru-Vodă, de turmele și tamazlicurile lui. Și se pomenește că Ciubuc era om de omenie...”

„Și până și pe Vodă îl primise în casa lui și îl ospătase și că acesta, uimit de așa bogății, l-ar fi întrebat: „cu cine mai ține atât amar de bucate”, iar Ciubuc l-ar fi răspuns ca un economist, dublat de un bun psiholog: „Cu cei slabi de minte și tari de virtute, măria-ta”. Și Ciubuc deveni omul lui Vodă.

Duminică toată ziua și luni până marți s-a tot discutat despre acestea, plecarea la școală fiind astfel decisă. Iar marți, când se face de ziua, bunicul David pune desăgile pe cap, legându-i unul de coada altuia, patru la număr, să nu se piardă, își ia rămas-bun, și-l trage după el pe nepot care nu se îndura să se rupă de găstăria de dimineață, „niște costițe de porc afumate și niște cărnăți fripti”, — combustia lui Creangă era mare, mânca mult, și-n pragul morții din seara de colind a lui treizeci și unu decembrie 1889 se bătuese la com cu niște plăcinte.

Pornesc spre Pipirig. Drum aventuros. Ger strașnic. Trecând un râu, băiatul cade-n apă, ciubotele îi îngheață în picioare, bunicul îl descalță, îl învelește-n cărpe, îl vără într-o desăgă și-l pune pe cal. Bunica Nastasia, acasă, când îl vede cum arăta, îi trage repede un bocet, atât de simțitoare era, că și la cimitir când se ducea jelea de-a valma morții, ca și cum l-ar fi fost tot rău. Bunicul David îl croiește dintr-o piele de mistreț o pereche de opinci bune, călduroase, bunica îl spală, îl schimbă și a treia zi pornesc din nou la drum. Prin Boboiești, pe

valea Hălăucii spre Fărcașa, unde vor face un popas. Apoi, din Fărcașa pe la Borca spre Păraul Cârjei și Cotârșas ajung, în fine, la Broșteni, satul de munte unde, nu se rușina lupul și ursul a se arăta ziua-meaza-mare peinel”.

Prima gazdă: Irinuca, „o femeie nici tânără, nici tocmai bătrână, avea bărbat și o fată Balcăză și lălaie, de-ți era frică să innoptezi cu dânsa”. Casa, o cosmăle, care va intra în inventarul istoriei literare, cu râia ei cu tot. Averea Irinucăi, „Cocioaba de pe malul stâng al Bistriței, bărbatul, fata și boii din pădure, un țap și două capre slabe și răioase, ce dormeau pururea în tindă”. La școală, sunt tunși chilug ca recruții, puși să învețe pe dinafară, „Ingerul a strigat” și iau râia de la capere Irinucăi. E pe la Bunavestire. Vreme călduroasă. Zăpada s-a dus toplită de primăvara timpurie. Băieții profită și se aruncă-n Bistrița, se spală cu cenușă, leșie, să scape de râie — de râia faimoasă de la Broșteni, care oricum va dăinui în literatură — dar nici Bistrița limpede nu-i vindecă, și bat dealurile scărpînându-se, frecându și spinările de scoarța copacilor. În joacă, provoacă prăpădul. Desprind stânce din echilibrul ei precar, care se rostogolește distrugând totul în cale, și gospodăria Irinucăi. „Era în sămbăta (bietului) Lazăr.”

Fug. Strâng ce apucă și fug de frica gazdei. Se înțeleg cu plutășii, râul curgea vesel ca laptele muls, amăgit de căldura pripiată a Bunevestirii, „și plutășii, și cuvânt, și pornesc”. Dar iarna cade din nou. Epica întoarcerii e dărză, infundată în omăt, chinuri, primejdii. Cu chiu, cu vai ajung în Pipirig, unde bunica Nastasia iar se-apucă să bocească văzându-i, ea îi va vindeca de râie, iar în sămbăta Paștilor, acasă, în Humulești, proaspătul învățatelor va trage un „Ingerul a strigat” de vor rămâne toți cu gurile căscate, Smaranda, urmașa lui Ciubuc Clopotarul, gata-gata să-l înghită de bucurie. Era victoria ei.

Constantin Toiu
România literară, nr. 31/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL**
NATIONAL
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,⁹
LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

FC BIHOR, O ECHIPĂ CU COLOANĂ VERTEBRALĂ

Cu 10 goluri marcate, Ovidiu Lazăr (la mijloc) a fost golgeterul echipei FOTO: Revista SPORT

FC Bihor nu s-a numărat niciodată printre formațiile cu pretenții din fotbalul românesc. În sezonul '88-'89, la startul căruia gruparea orădeană avea statutul de nou-promovată, cu atât mai puțin. A 14-a apariție a Bihorului pe prima scenă fotbalistică a țării a fost însă o reușită pentru trupa pregătită de-a lungul celor 34 de etape ale campionatului de la nou mai puțin de trei antrenori, Viorel Mateianu, Radu Troi și Ludovic Sătmăreanu, fiecare dintre ei secondat de Paul Popovici. Treacănd peste socul imboldării lui Viorel Mateianu, alături de care începuseră pregătirile, iar apoi pașiseră cu dreptul în campionat, „roș-albaştrii” au terminat întrecerea pe un onorant loc 7, poziție pe care se mai situaseră în edițiile '63-'64 și '83-'84 și care reprezintă cea mai bună performanță pe plan intern a clubului.

Ca nou-promovată, FC Bihor a mizat în campionatul '88-'89 pe nu mai puțin de nouă debutanți: M. Ciocan, Baba, Szeņes, Bode, Bălaj, V. Pop, Sălăjan, Borza și Costea. Dintre aceștia, M. Ciocan, folosit în 30 de partide, Szeņes (28 de prezente) și chiar Baba (21 de prezente) au fost printre oamenii de bază ai echipei. Mai mult decât atât, Ciocan a terminat pe locul trei în topul medilor notelor acordate jucătorilor, fapt pentru care presa vremii îl vedea pe tânărlul fundas ca pe un posibil „selecționabil” al naționalei de seniori, el fiind deja component al echipei naționale de tineret. Dar Ciocan nu este singurul jucător al Bihorului care a primit aprecieri la finalul acelei ediții de campionat. „Sigur, notele au doza lor de relativitate, dar Lăzăreanu, liderul formației în clasamentul medilor, în ciuda neîncrederii pe care o inspira la un moment dat, a fost un portar... cât doi. Bucico, chiar fără o clasare pe podium, a fost și el un stălp al apărării, iar de aici pornind, Bihorul și-a clădit cea mai bună linie de fund după cele alinate de Steaua și Dinamo. Mujnai, jucător (atunci când se mobilizează) capabil să decidă singur soarta unui meci, a impresionat puternic în câteva partide, demonstrând lîmpede că și în direcția lui selecționerii primei reprezentative ar mai putea să arunce câte o privire. Ovidiu Lazăr, precutant și exploziv, a fost în permanență un pericol pentru porțile adverse. Și mai sunt: mai sunt un Bruckental – sigur și sobru în intervenții, un Tămaș – dispicer clarvăzător, fază de fază în slujba echipei. Iată așadar un nucleu de 6-7 jucători cu o remarcabilă valoare intrinsecă, unii dintre ei chiar strălucitori în câteva partide”, nota ziarul Sportul în urmă cu 20 de ani în retrospectiva de la final de sezon, intitulată „Divizionarele A la ora bilanțului”. Nici un cuvânt nu s-a scris însă în acea retrospectivă despre confruntarea cu cântec din-

tre FC Bihor și Steaua, câștigată de bucureșteni în extremis de bucureșteni, scor 3-2, deși în minutul 89 al partidei orădeanii conduceau cu 2-1. „Nu mai vreau să-mi amintesc de acea partidă, care a fost prelungită special de arbitru cu vreo 10 minute până când Steaua a întors rezultatul în favoarea ei. A fost o mare nedreptate ceea ce ni s-a întâmplat atunci, dar așa stăteau lucrurile în acele vremuri, n-are rost să mai dezopăm morții. Din ce știu, adjunctul secretarului de partid pe județ stabilise cu arbitrul Gheorghe Constantin să nu oprească meciul până când nu câștigă Steaua”, spunea acum câțiva ani eroul aceluși meci Viorel Mateianu.

Marius MIHALCEA

Linia de clasament

7. FC Bihor 34 13 6 15 40-46 32p

Puncte realizate pe teren propriu: 23 (a pierdut câte 2p la Dinamo, Steaua, Oțelul, Victoria și Flacăra, 1p la FC Inter). **Puncte obținute în deplasare:** 9 (câte 2p la FC Farul și ASA Tg. Mureș, câte 1p la FC Olt, Corvinul, Rapid, „U” Cluj-Napoca și Oțelul).

Golgeterii echipei: Ov. Lazăr – 10 goluri, Mujnai – 9 (3 din 11 metri), Szeņes – 5 (3 din 11 metri), Terheș – 4 (1 din 11 metri), M. Ciocan, N. Mureșan – câte 3, Tămaș – 2, Madoca, Bucico, Ile (din 11 metri) – câte unul; L. Ile (Rapid) un autogol.

Jucători folosiți: 26; Tămaș – 34 de meciuri, Mujnai – 31, M. Ciocan – 30, Bucico, Szeņes, Ov. Lazăr – câte 28, Biszok – 27, Lăzăreanu – 26, Weissenbacher – 25, Bruckental, N. Mureșan – câte 24, Baba – 21, Madoca, C. Georgescu – câte 16, Terheș – 14, V. Pop – 13, Bălaj – 12, Ile – 11, S. Pop – 10, Bide – 8, Bode, Brezcki, Sălăjan – câte 2, Balazs, Borza, Costea – câte unul.

Media notelor echipei: 6,15 **Media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 22 de jocuri):** 1. Lăzăreanu 6,88; 2. Mujnai 6,82; 3-4. Ciocan, Ov. Lazăr 6,31.

Cartonașe galbene: 45 (15 suspendări) – 14 jucători (cele mai multe: Szeņes, 7).

Cartonașe roșii: Biszok (în etapa a III-a), M. Ciocan (în etapa a XI-a), Bruckental (în etapa a XIII-a).

A beneficiat de 9 lovituri de la 11 metri: 8 transformate (Mujnai 3, Szeņes, 3, Ile 1, Terheș 1, una ratată (Ile), a fost sancționată cu 7 penalty-uri (5 transformate, 2 ratate).

vremea

În țară, vremea a fost predominant frumoasă, cu cerul variabil și cu innoirări accentuate doar în sud-estul țării, unde pe alocuri s-au semnalat averse de ploaie însoțite de descărcări electrice. Vântul a suflat slab până la moderat. Maximele au fost cuprinse între 24 și 32 grade, ușor mai ridicate în sud-vest, iar temperaturile minime s-au situat între 8 și 18 grade. Pe alocuri, la munte și izolat în centrul țării, noaptea și dimineața s-a produs

ceată. În București, vremea a fost predominant frumoasă, cu cerul variabil. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă s-a situat între 30 și 32 grade, iar minima între 16 și 18 grade.

amintiri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Întreprinderea Nufărul, cu sediul în București, Bd. Păcii nr. 187, Sector 6, metrou, stația Industriilor, trambvanele 8, 25, 35, 42, autobuz 121, stația UREMOAȘ, încadrează sudor, încadrarea se face cu respectarea condițiilor de studii și vechime conform Legii 12/1971.
Opera Română din București încadrează în condițiile Legii nr. 12/1971 următoarele categorii de personal cu domiciliul stabil în municipiul București: mecanic mașini de cusut, tâmplar universal, mănutor de decor.
Caut pensionară singură, internă, pentru menaj femeie vărstnică, condiții curte. Aștept provincia.
Liceul industrial nr. 9, Str. Căp. Grigore Marin nr. 42-44, Sector 4, București, încadrează instructori auto, ctg. B și C.
Întreprinderea de Utilaje și Piese de Schimb – Chitila, Șos. Banatului nr. 2, încadrează de urgență economiști pentru sectorul finanțar-contabilitate. Se pot încadra și din provincie.

© firmă care se afirmă: U.J.C.M. NEAMT
• desface prin magazinele sale o paletă bogată de colecții, tricotate, încălțăminte, arizant
• prestează servicii în construcții de locuințe
• cooperează cu industria în executarea unor piese și subansamble din metal, lemn și cauciuc, prin unitățile sale din Piatra Neamț, Roman, Tg. Neamț, Roznov și Bicaz.

anunțuri

Depozitul central de Materiale UCECOM încadrează de urgență conform Legii 12/1971 următoarele categorii de personal: economiști principali, lucrători comerciali, paznici, pompieri, motostivuitoari, șofer, licențiuș mecanic.

VĂNZĂRI
Picup, butelie voiaj-regulator, baticuri cașmir, alimentator 5 V, căciulă iepure, minicasetofon, televizor Sport, pudrieră Revlon, mașină spălat, veioză stil, stilouri.
Aragaz 3 ochiuri, șifonier 3 uși, acordeon copil, sufragerie stil, masă rotundă, scaune, fotolii piele.
Biblioteca Dana, gramofon, discuri, samovar, bicicletă Pegas, patine gheață, decorative.
Dacia 1300, 1310, 1981, 90.000 km, motor nou, dormitor Julietta, scurtă bizam, frigider, congelator, radio Bucur I, cu boxe, planetare Dacia 1300 noi, lustre, saltele pneumatice, îmbrăcăminte bărbați 50, covor persan manual 2/1, carpete, masă și scaune camping, diverse obiecte.

tv 11 august 1989
19:00 Telegazetă. În întâmpinarea marii noastre sărbători naționale
19:25 Columnele demnității românești. Construim socialismul cu poporul, pentru popor. Documentar. Redactor Florin Brătescu
19:45 România în lume. Documentar. Redactor Nicolae Melinescu
20:05 Proiectul Programului-Direcțivă al Congresului al XIV-lea al PCR – însușitor program de ascensiune a României. Construcția de mașini. Ritmuri prioritare pentru subramurile de vârf. Redactor Florica Rădulescu
20:25 Copiii cântă patria și partidul. Program literar-muzical-coregrafic în

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Pactul Hitler-Stalin, o perspectivă generală

Pactul dintre Hitler și Stalin, de la încheierea căruia se împlinesc 50 de ani, a reprezentat tentativa celor doi dictatori de a obține un maximum de avantaje imediate, din perspectiva regimurilor lor pe seama și prin suferința altor națiuni, independente. Semnarea Pactului a reflectat logica expansiunii inerentă unor sisteme bazate pe ideologia totalitară.

Deși principalul rezultat al pactului de neagresiune de la 23 august 1939 și al anexelor sale secrete a fost împărțirea Europei de Est între Stalin și Hitler, nu trebuie pierdute din vedere implicațiile mult mai largi ale evenimentului. Cel puțin trei aspecte trebuie luate în considerare: istoria interacțiunilor sovieto-germane după Primul Război Mondial, inclusiv relația ambivalentă de iubire și ură dintre nazism și comunism ca două ideologii totalitare complete ale vremurilor moderne; legătura dintre atitudinea liderului sovietic, atitudine ce l-a determinat să semneze Pactul și construirea sistemului stalinist de guvernare în URSS în anul 1930, incluzând aici și Marea Teroare; Pactul, ca punct culminant al eforturilor Moscovei de a realiza o alianță strategică și economică cu Germania nazistă, un efort care a implicat cucerirea de teritorii și obținerea de avantaje materiale și militare de ambele părți aliate.

Istoria plasează o grea responsabilitate asupra URSS, care a încurajat reînarmarea Germaniei în perioada dintre cele două războaie mondiale (înainte ca Hitler să ajungă la putere), care l-a sprijinit pe dictatorul nazist în întreprinderile sale de război din Polonia și din Vest și care a căzut de acord împreună cu el în privința unui plan de cucerire teritorială ce a dus la subjugarea unor națiuni independente.

URSS și Germania

Germanii sprijinului popular pentru revoluția lui Lenin au început să incolțească în urma colapsului fron-

tului german în timpul primului război mondial. Tratatul de pace de la Brest-Litovsk din martie 1918 și, suplimentul său din august 1918 au fost în același timp un act de abilitate, dar și un act necesar: spre deosebire de Pactul din 1939, cele din 1918 au dat ambelor părți războiului de a se ocupa de alte chestiuni (războiul contra Vestului, în cazul Germaniei, războiul civil în cazul sovieticilor) fără a pierde însă din vedere o cooperare mai largă atunci când circumstanțele aveau să o permită. Tratatul suplimentar înțelegerei de la Brest-Litovsk menționa „spiritul de înțelegere prietenească și de conciliere mutuală” în virtutea cărora bolșevicii și Imperiul German doreau „să promoveze reînarmarea unor relații pozitive și confidentiale”. Prin Tratatul de la Rapallo, din aprilie 1922, URSS și-a transferat dorința de relații de cooperare spre ceea ce devenise Germania postimperială. Tratatul prevedea relații economice pescară largă. Tratatul de la Berlin din aprilie 1926 conținea promisiunea mutuală de neimplicare în caz de atac asupra unuia dintre cei doi semnatari. Tratatul de la Berlin este cunoscut și ca o înțelegere privind „neutralitatea și neagresiunea”; așa-zisa Convenție semnată la data de 25 ianuarie 1929 prevedea un mecanism de arbitraj care să supravegheze respectarea acestei înțelegeri.

Mai mult înțelegeri secrete privind cooperarea militară au fost încheiate în anul 1920 între URSS, forțele armate germane și fabricile de armament germane, toate acestea încălcând prevederile Tratatului de la Versailles. Trupe germane, tancuri și avioane au fost oferite pentru exerciții Uniunii Sovietice, munții și gaze toxice au fost fabricate în URSS pentru Germania și au avut loc și câteva experimente comune cu gaze toxice. Existența Poloniei post-Versailles era deja văzută de mulți din cele două tabere ca un impediment potențial în calea „intereselor lor naționale”.

RADIOGRAFII CULINARE

Vânătoarea și muzica

În Almanahul „Vânătorul și pescarul sportiv” din 1989 puteam citi un articol numit „Vânătoarea și muzica”, prilej cu care cititorul era informat cu privire la piesele muzicale clasice în care era tratat subiectul vânătorii. Autorul Mihail Cocu scria: „Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, tema vânătorii s-a impus atenției artiștilor, fie ei pictori, poeți, muzicieni sau cineasți”. Oprindu-se la muzică, reporterul amintește de corul vânătorilor din opera „Freischütz” de Karl Maria Von Weber. Autorul acestei piese afirmă: „Vânătoarea reprezintă una din cele două teme majore ale acestei opere romantice (...). Timbrul, instrumentația pentru viața pădurii și a vânătorilor era ușor de găsit: mi le-au oferit cornii. Greutatea a constat numai în a găsi noi melodii pentru corni, melodii care să fie simple și în stil popular”. Iată care este și subiectul operii: Un bătrân vânător pe domeniul unui princip de dorește să-și lase atribuțiile în seama destoinicului vânător Max și să-și încredințeze totodată mâna fiicei sale (Agha-

Episodul înțelegerilor dintre Moscova și Berlinul de dinaintea ascensiunii omnipotentei lui Hitler arată că Germania a început să fie o prioritate pe agenda externă politică și economică a URSS încă din timpul lui Lenin. Relațiile diplomatice sovietice cu alte țări vestice, care aveau să devină adversarele lui Hitler, au fost inițial minime și au căpătat greutate abia mai târziu, după admiterea URSS în Liga Națiunilor, în 1934.

Ideologia sovietică și cea germană

După primul război mondial, liderii sovietici au făcut mult caz pe tema victoriei revoluției comuniste din Germania, despre care credeau ei că va înlătura nu numai regimul „burghez”, ci și „Partidul German Social-Democrat, contrarevoluționar”, creându-se astfel o Republică Sovietică Mondială. În ciuda schimbării de tactică care l-a făcut pe comunist să adopte, la început, politica „frontului unit” (al organizațiilor de muncitori) și, în 1935, „frontul popular” (incluzând partide liberale nonsocialiste), atitudinea esențială ostilă comunistă față de social-democrații germani a rămas predominantă și a împiedicat formarea unei opoziții față de național-socialiștii atunci când acest lucru a fost esențial.

Cu privire la ideologia nazistă și la conducerea lui Hitler, liderii sovietici și Internaționala Socialistă au sovăit vreme înainte de a-i denunța ca adversari. Componenta populistă a doctrinei național-socialiste a părut atractivă la început și se prefigurau perspective de colaborare. Majoritatea observatorilor au notat că metodele de control asupra societății aplicate în Germania aduceau puternic cu cele dezvoltate de Stalin. Hitler a ales totuși să se plaseze împotriva comunismului.

Se poate argumenta că expansionismul ideologic și teritorial pus la

cale atât de național-socialiști, cât și de comunistul sovietic a făcut ca o pace de lungă durată între cele două totalitarisme să fie imposibilă. Starea temporară de non-beligeranță, cooperarea economică și împărțirea eventualelor prăzi de război au fost vestice, care aveau să devină adversarele lui Hitler, au fost inițial minime și au căpătat greutate abia mai târziu, după admiterea URSS în Liga Națiunilor, în 1934.

Logica totalitarismului

În 1930, Stalin a dus conceptul de socialism totalitarist „într-o singură țară” pe cele mai înalte culmi. Era și principiul Führer-ului și al partidului unic, care stăpânea prin coerciție și care era întreținut prin valuri de terorism de stat; o economie care se baza pe comanda centrală cu privire la resurse și pe munca forțată; o birocrație care invadează totul; o xenofobie exagerată. În ciuda diferențelor dintre Stalin și Hitler și în ciuda retoricii adverse, ambii reuneau trăsături comune. Modul în care Hitler a acționat pentru a elimina facțiunile adverse și pe disidenții din propriul partid amintește de tacticile lui Stalin. Hitler a eliminat din armată ofițeri cu experiență, și la fel a procedat Stalin. În timp ce Hitler a lansat Marea Teroare împotriva evreilor, a socialiștilor și a liberalilor, Stalin a instalat teroarea la nivel de națiune și a eliminat mulți activiști din partid și comuniști străini din Komintern.

Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Șafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

te). Principele își dă învieușarea, dar există un vechi obicei ca fiecare nou-nunmit să fie obligat să treacă o grea probă de vânătoare. Un alt ucenic, șiret și lipsit de scrupule, Kasper, a pus și el ochii pe fată, dar este pe jumătate vândut necuratului. Max, cu toate că este un țințas fără pereche, greșește în ultima vreme toate țințele înainte de concurs și cade din această pricină în disperare. Este convins până la urmă de Kasper să toarne niște așa-numite gloanțe fermeceate, dintre care șase își ating negreșit ținta, în timp ce al șaptelea aparține diavolului. Acesta urmează să atingă biata fată din pricina căreia a căzut în disperare. Dar la concursul de vânătoare totul se termină cu bine. „Wilhelm Tell” de Gioacchino Rossini este o altă operă a cărei acțiune se petrece într-un cadru vânătoresc, în munții Elveției. Este ultima operă a lui Rossini, compusă în 1829. Atmosfera pastorală și vânătoarea este evocată de compozitor tot prin intermediul instrumentelor de suflat: oboai, flaute și mai ales corni. Despre această

operă Al.I. Odobescu afirma: „Ce minunată interpretățiune a vieții vânătoarești este în adevăr această măiestră melopee, oă scrisă în acea limbă fără rost, ale cărei sunete modulate prefără în inima omului, mai lesne decât orice cuvinte, și dorul și veselia”. Mihail Cocu afirmă că atmosfera pastorală și vânătoarea a operii rossiniene este evocată încă din uvertură, care, caz unic în istoria operii, este structurată în patru părți distincte, asemenea unei simfonii. Partea a treia, Andante pastorală, reprezintă un adevărat cor orchestral în care oboaiile, flautele și cornii creează o atmosferă transparentă și plină de parfum de cetini a pădurilor de brazi. Motivul vânătorii apare și în alte genuri muzicale... Simfonia nr. 73” din Re major de Joseph Haydn, ce a fost numită „Vânătoarea”, deoarece finalul evocă o cavalcadă vânătoarească. Johann Strauss în polca sa rapidă numită „La vânătoare”, sau Albert Lorzing în uvertura operii comice „Braconierul”, o altă lucrare muzicală cu subiect din lumea vânătorilor. Și după atât timp petrecut la vânătoare, să ne delectăm cu un cotlet de mistreț cu sos de vin, rețetă culeasă din Almanahul Gospodinei, editat de Revista Steaua, în 1982. Avem nevoie de un kg de cotlet de mistreț, 75 g făină, 125 ml ulei, 100 g morcovi, 100 g țelină, 100 g ceapă, 20 g usturoi, 50 g bulion, 100 ml vin, un g piper sare. Cotletul, după ce a fost marinat, se taie în porții, se condimentează cu piper și sare, se trece prin făină și se prăjește în ulei. În uleiul rămas se călește zarzavatul de supă ras pe răzătoare, ceapa tocată și usturoiul tăiat feliițe. Se adaugă restul de făină, se stinge cu bulion defecat în apă și se lasă să fiarbă 30 de minute. Se pasează sosul peste cotlete, se adaugă vinul, se potrivește de sare și piper și se continuă fierberea până ce cotletele sunt moi.

Carmen DRĂGAN

Aeronautică

ORIZONTAL: 1) Zbor cu ajutorul avioanelor sau al altor aeronave mai grele decât aerul – Organ de zbor la pasări și avioane. 2) Ansamblul organelor cu ajutorul cărora un avion alunecă pe pământ înainte de a-și lua zborul sau după ce a aterizat – Organ de mașină având forma unor aripi care servește la punerea în mișcare a unui avion – Incepe aterizarea! 3) Dănsii – Locaș blindat care se poate roti în jurul unui ax și care adăpostește tunurile la tancuri, vapoare sau avioane (pl.) – Perioade de timp. 4) Sistem de comunicații cu stații intermediare de recepție și retransmisie – Sistem de detectare și localizare prin emisie de unde. 5) Ulpui Nicoară – Element mecanic mobil plasat la fiecare aripă de avion și care servește la mărirea sustentanței – Notă muzicală. 6) Dirijabile – Exces. 7) Campioni – 12 luni – A conduce efectiv o aeronavă. 8) Clubul nautic Universitar (siglă) – „Linie...”, traseu aeronautic și mijloacele materiale aferente. 9) Astrolog – Liber cugetătoare – Nora Dumitrescu. 10) Simbol chimic pentru materialul din care se construiesc avioanele – Mod de plantare și de mișcare în aer cu ajutorul aripilor – Netel – Elena Marian. 11) Cabină metalică închisă în care se află echipajul și motoarele unui dirijabil – Laturi, margini. 12) Tip de contract de transport aerian deosebit de cursele regulate, organizat în funcție de necesități – Localitate în Italia. 13) Cortegiul – Totalitatea personalului de conducere și de deservire a unui avion (pl.). **VERTICAL:** 1) A efectua toate operațiile necesare pentru a reveni și a se opri pe sol, vorbind despre aeronave – Pârghie folosită la comanda aripielor și a profundorului unui avion. 2) Mișcare de răsucire a unui avion în jurul unei axe longitudinale în timpul coborării și în timpul pierderii de

viteză – Opre prevăzută în itinerarul unui avion, pentru aprovizionare, pentru imbarcarea sau debarcarea pasagerilor. 3) Bluză rustică – Evoluție acrobatică complexă a unui avion, constând în executarea unei bucle în plan vertical sau oblic – Circa (abr. uz.). 4) Circuit utilizat în radiocomunicații (pl.) – Localitate în RP Ungară. 5) Unu și unul – Liviu Adan – Localitate în Spania. 6) Numele a două litere în alfabetul chirilic – Avioane de... nave de zbor care se evidențiază în luptele aeriene. 7) Fiecare dintre aripieroarele de comandă a cârmei transversale a unui avion, prin manevrarea căreia se realizează mișcările în zbor ale

avionului – Siglă pentru „Editura Enciclopedică Română” – Tania Cernat. 8) Ion Lușacu – Oameni lipsiți de caracter (fig.) – Locuitor originar din Cehia. 9) Vulturii (reg.) Ion Ionașcu „Perdele” aeriene. 10) Ultimele la aterizare și la decolare! – Cunoscută echipă de fotbal din Bergamo. 11) Sunt la modă! – Salt al avionului la o aterizare incorectă – A se opri. 12) Dispozitiv în formă de umbrelă cu suprafața mare, folosit pentru reducerea vitezei de cădere a unui corp lansat dintr-un avion în zbor – Cat. 13) A cobori precum un hidroavion, luncând pe suprafața unei ape până la oprire – Zburătoare... din hârtie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

Diționar: VOLET, ZEHI, ABLA, IER, ACERE, ATALANTA, BOND
Revista Rebus, nr. 12/1989